

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียนมัธยม เพื่อพัฒนาชุมชน
 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9

นางสาวสุพรรณิ สมบัติชีวะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-567-068-5

013722

i 1800703x

**JOB SATISFACTION IN COMMUNITY DEVELOPMENT OF TEACHERS AT
THE COMMUNITY SECONDARY SCHOOL UNDER THE
JURISDICTION OF GENERAL EDUCATION DEPARTMENT
IN EDUCATIONAL REGION NINE**

Miss Supanee Sombattira

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Foundations of Education
Graduate School
Chulalongkorn University**

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียนมัธยม
เพื่อพัฒนาชนบท สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9

โดย นางสาวสุพรรณิ สมบัติธีระ

ภาควิชา สารคดีศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา คร. จุมพล พูลภัทรชีวิน

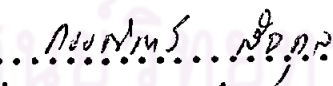

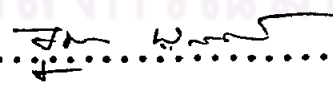
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้มหาวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์คุณดวงเดือน ธีศาลบุตร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล)

..... กรรมการ
(ดร. จุมพล พูลภัทรชีวิน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียนมัธยม เพื่อพัฒนาชนบท สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9

ผู้นิสิต นางสาวสุพรรณณี สมบัติชีวะ

อาจารย์ที่ปรึกษา คร. จุมพล พูลภัทรชีวิน

ภาควิชา สารคดีศึกษา

ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียนมัธยม เพื่อพัฒนาชนบทในเขตการศึกษา 9
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียนมัธยม เพื่อพัฒนาชนบทในเขตการศึกษา 9 ที่มีเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิต่างการศึกษา สถานภาพทางการสมรสและภูมิลำเนาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูโรงเรียนมัธยม เพื่อพัฒนาชนบทในเขตการศึกษา 9 จาก 3 จังหวัด คือ จังหวัดเลย ขอนแก่น และอุดรธานี มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ 370 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน ซึ่งมี 8 องค์ประกอบ คือ

1. นโยบายและการบริหารงานพัฒนาชุมชน
2. ลักษณะของงานพัฒนาชุมชน
3. สภาพการทำงานพัฒนาชุมชน

4. ความรับผิดชอบงานพัฒนาชุมชน
5. การได้รับการยอมรับนับถือ
6. ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน
7. ความสำเร็จของงานพัฒนาชุมชน
8. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและญาติพี่น้อง

ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบและประเมินค่า ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 370 ชุด ภายตัวเอง และได้รับคืนมาจำนวน 350 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.59 ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทีทดสอบ

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบที่ทำให้ครูโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท รู้สึกพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับมาก เรียงตามลำดับได้แก่ การยอมรับนับถือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและญาติพี่น้องและสภาพการทำงานพัฒนาชุมชน
2. องค์ประกอบที่ทำให้ครูโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท รู้สึกพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับได้แก่ ความรับผิดชอบงานพัฒนาชุมชน ลักษณะของงานพัฒนาชุมชนและความสำเร็จของงานพัฒนาชุมชน
3. องค์ประกอบที่ทำให้ครูโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบทรู้สึกพึงพอใจในการปฏิบัติงานในระดับน้อย เรียงตามลำดับได้แก่ นโยบายและการบริหารในการพัฒนาชุมชน และความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน
4. ครูชายและครูหญิงมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 6 องค์ประกอบ คือ ลักษณะของงานพัฒนาชุมชน ความรับผิดชอบงานพัฒนาชุมชน การได้รับการยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ความสำเร็จของงานพัฒนาชุมชนและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและญาติพี่น้อง ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
5. ครูที่มีอายุระหว่าง 20-29 ปี และอายุ 30 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 3 องค์ประกอบ

คือ นโยบายและการบริหารในการพัฒนาชุมชน การได้รับการยอมรับนับถือและความสำเร็จของงานพัฒนาชุมชน ส่วนค่านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

6. ครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี และอายุราชการ 5 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ใน 6 องค์ประกอบ คือ นโยบายและการบริหารในการพัฒนาชุมชน ความรับผิดชอบงานพัฒนาชุมชน การได้รับการยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ความสำเร็จของงานพัฒนาชุมชนและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ส่วนค่านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

7. ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาค่ากว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไป มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 2 องค์ประกอบ คือ ลักษณะของงานพัฒนาชุมชนและความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ส่วนค่านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

8. ครูโสดและครูที่สมรสแล้วมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 3 องค์ประกอบคือ ความรับผิดชอบงานพัฒนาชุมชน ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ส่วนค่านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

9. ครูที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดเดียวกับที่ทำงานและครูที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดอื่นมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 4 องค์ประกอบ คือ นโยบายและการบริหารในการพัฒนาชุมชน สภาพการทำงานพัฒนาชุมชน ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ส่วนค่านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

Thesis Title   Job Satisfaction in Community Development of
Teachers at the Community Secondary School Project
under the Jurisdiction of General Education
Department in Educational Region Nine

Name   Miss Supanee Sombattira

Thesis Advisor   Dr. Chumpol Poolpatarachewin

Department   Foundations of Education

Academic Year   1986

ABSTRACT

Purposes of the Study

1. To study the level of job satisfaction in community development of teachers at the Community Secondary School Project in Educational Region 9.
2. To compare job satisfaction in community development according to different variables of sex, age, years in service, educational degree, marital status and domicile.

Procedures

The population of this research consisted of 370 teachers at the Community Secondary School Project in educational region 9. They were randomly drawn from three provinces: Loei, Khonkean and Udonntani.

The instrument used in this research was a questionnaire composing of 8 factors which affect the job satisfaction of teachers. They are:

1. School policy and administration in community development.
2. nature of work in community development
3. working condition
4. responsibility in community development
5. recognition
6. advancement
7. achievement of community development
8. interpersonal relationship with peers and superiors.

The questionnaire was of the checklist and rating scale. Three hundred seventy questionnaires were distributed, and three hundred fifty completed copies (94.59%) were returned. The data were analysed by using percentage, arithmetic mean standard deviation and t-test.

Research Findings

1. The factors affecting job satisfaction of the teachers in the Community Secondary School Project at a high level were recognition, interpersonal relationship with peers and superiors, and working condition of community development.
2. The factors affecting job satisfaction of the teachers in the Community Secondary School Project at a moderate level were responsibility of community development, nature of work in community development, and achievement in community development.

3. The factors affecting job satisfaction of the teachers in the Community Secondary School Project at a low level were school policy and administration of community development, and advancements.

4. The job satisfaction between male and female were found statistically significant at .05 on the following factors: nature of work in community development, responsibility in community development, recognition, advancement, achievement of community development, and interpersonal relationship with peers and superiors. The other factors were not significantly different.

5. The job satisfaction between 20-29 years old and thirty or more years old were found statistically significant at .05 on the following factors: school policy and administration of community development, recognition and achievement of community development. The other factors were not significantly different.

6. The job satisfaction between those officers who had worked under five years and for over five years were found statistically significant at .05 on the following factors: school policy and administration of community development, responsibility in community development, recognition, advancement, achievement of community development and interpersonal relationship with peers and supervisors. The other factors were not significantly different.

7. The job satisfaction between those who had degree lower than a Bachelor's degree and those who had a Bachelor's degree or higher were found statistically significant at .05 on the following factors: nature of work in community development and advancement. The other factors were not significantly different.

8. The job satisfaction between those who were single and who got married were found statistically significant at .05 on the following factors: responsibility of community development, advancement and interpersonal relationship with peers and superiors. The other factors were not significantly different.

9. The job satisfaction between hometown teachers and non-hometown teachers were found statistically significant at .05 on the following factors: school policy and administration of community development, advancement and interpersonal relationship with peers and superiors. The other factors were not significantly different.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงด้วยดี ด้วยความกรุณาของ ดร. จุมพล พูลภักดิ์ธีวิน อาจารย์ที่ปรึกษาของผู้วิจัยที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ทราจแก้ไข และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือในการทำวิจัย ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สุรีย์ สินธุเกษะ ที่ได้ช่วยเหลือในการตรวจทานการเขียนและแนะนำข้อคิดเห็นต่าง ๆ และขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. พันทิพา อุทัยสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ สัจกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิพัทธ์วรรณ เลชะวณิช ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นต่องานวิจัยและขอเสนอแนะหลายประการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากอาจารย์จิตติโส ฅฤงรัตน์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานโครงการพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในการค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับความร่วมมือในการออกแบบสำรวจอย่างดียิ่งจากอาจารย์ใหญ่และคณะครูโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบทที่เป็นตัวอย่างประชากรทุกโรงเรียน และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ขอขอบพระคุณบุคคลและสถาบันที่กล่าวมาข้างต้นมา ณ โอกาสนี้

ท้ายที่สุดนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ ซึ่งเป็นผู้ให้ชีวิต ความรู้ สติปัญญา สนับสนุนส่งเสริมและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยในทุก ๆ ด้าน กราบขอบพระคุณคุณอาประยูร สมบัติชีระ ที่ช่วยเหลือในหลาย ๆ ด้าน ขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ และหลาน ๆ ที่ได้ช่วยเป็นกำลังใจ งานวิจัยสำเร็จลงด้วยดี

สุพรรณิ สมบัติชีระ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ฎ
รายการตารางประกอบ	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
คำจำกัดความ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	11
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน	12
ความต้องการที่เป็นองค์ประกอบให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน	14
ทฤษฎีพื้นฐานในการสร้างความพึงพอใจในการทำงาน	21
ความหมายของการพัฒนาชุมชน	27
ความจำเป็นของการพัฒนาชุมชน	29
หลักการโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชุมชน	31
ลักษณะสำคัญของโรงเรียนที่มีต่อการพัฒนาชุมชน	35
บทบาทและหน้าที่ของโรงเรียนที่มีต่อการพัฒนาชุมชน	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
3	วิธีดำเนินการวิจัย	78
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	79
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	80
	ลักษณะของแบบสอบถาม	82
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
	การวิเคราะห์ข้อมูล	84
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	111
	สรุปผลการวิจัย	112
	อภิปรายผลการวิจัย	115
	ข้อเสนอแนะ	135
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	136
	บรรณานุกรม	137
	ภาคผนวก	144
	ประวัติผู้เขียน	159

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	รายชื่อจังหวัด โรงเรียนและจำนวนครูที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง... ..	79
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมา	83
3	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิทางการศึกษา สถานภาพทางการสมรส ภูมิลำเนาเดิม.	88
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติ งานพัฒนาชุมชนของครูในค่านโยบายและการบริหารในการพัฒนาชุมชน..	90
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติ งานพัฒนาชุมชนของครูในค่านลักษณะของงานพัฒนาชุมชน..	92
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติ งานพัฒนาชุมชนของครูในค่านสภาพการทำงานพัฒนาชุมชน.	94
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติ งานพัฒนาชุมชนของครูในค่านความรับผิดชอบงานพัฒนาชุมชน... ..	96
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติ งานพัฒนาชุมชนของครูในค่านการได้รับการยอมรับนับถือ..	97
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติ งานพัฒนาชุมชนของครูในค่านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน.	99
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติ งานพัฒนาชุมชนของครูในค่านความสำเร็จของงานพัฒนาชุมชน..	100
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติ งานพัฒนาชุมชนของครูในค่านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและ ผู้บังคับบัญชา.	101

12 การจึลค่าคัับค่า เจลลลยของควมฟงพอใจในกาการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน
ของครูโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบทที่มีค่อองค้ประกอบหัง 8 ค้าน... 103

13 เปรียบเทียบควมฟงพอใจในกาการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมเพื่อ
พัฒนาชนบทระหว่างเทศชายกับเทศหญิงที่มีค่อองค้ประกอบหัง 8 ค้าน... 105

14 เปรียบเทียบควมฟงพอใจในกาการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียน
มัธยมเพื่อพัฒนาชนบทที่มีอายุระหว่าง 20-29 ปี กับอายุ 30 ปีขึ้นไป
ที่มีค่อองค้ประกอบหัง 8 ค้าน... .. 106

15 เปรียบเทียบควมฟงพอใจในกาการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียน
มัธยมเพื่อพัฒนาชนบทที่มีอายุราชการค้กว่า 5 ปี กับอายุราชการค้ตั้งแต่
5 ปีขึ้นไป ที่มีค่อองค้ประกอบหัง 8 ค้าน... .. 107

16 เปรียบเทียบควมฟงพอใจในกาการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียน
มัธยมเพื่อพัฒนาชนบทที่มีวุฒิทางการศึกษาค้กว่าปริญญาตรีกับวุฒิทาง
การศึกษاپริญญาตรีขึ้นไปที่มีค่อองค้ประกอบหัง 8 ค้าน. 108

17 เปรียบเทียบควมฟงพอใจในกาการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียน
มัธยมเพื่อพัฒนาชนบทระหว่างครูโสดกับครูที่สมรสแล้ว ที่มีค่อองค้ประกอบ
หัง 8 ค้าน 109

18 เปรียบเทียบควมฟงพอใจในกาการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียน
มัธยมเพื่อพัฒนาชนบทที่ปฏิบัติงานอยู่จังหวัดเดียวกันที่ทำงานอยู่กับครูที่มี
ภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดอื่น ที่มีค่อองค้ประกอบหัง 8 ค้าน... .. 110